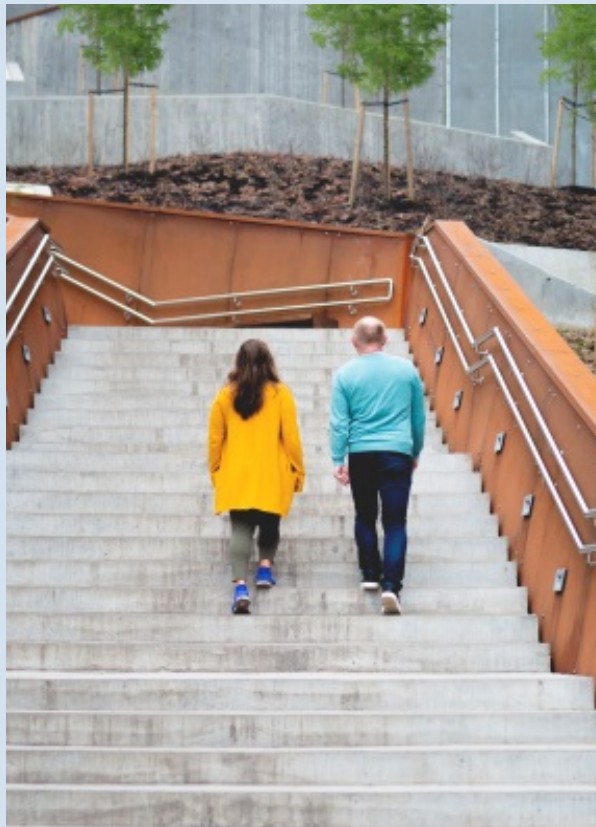

Smertepasienter med problematisk opioidbruk

- overdoseproblematikk og grenseoppgang mot LAR-

**Innlegg på Norsk Smerteforenings
Fagkonferanse for Kunnskapsbasert
Smertebehandling
3. og 4. januar 2019**

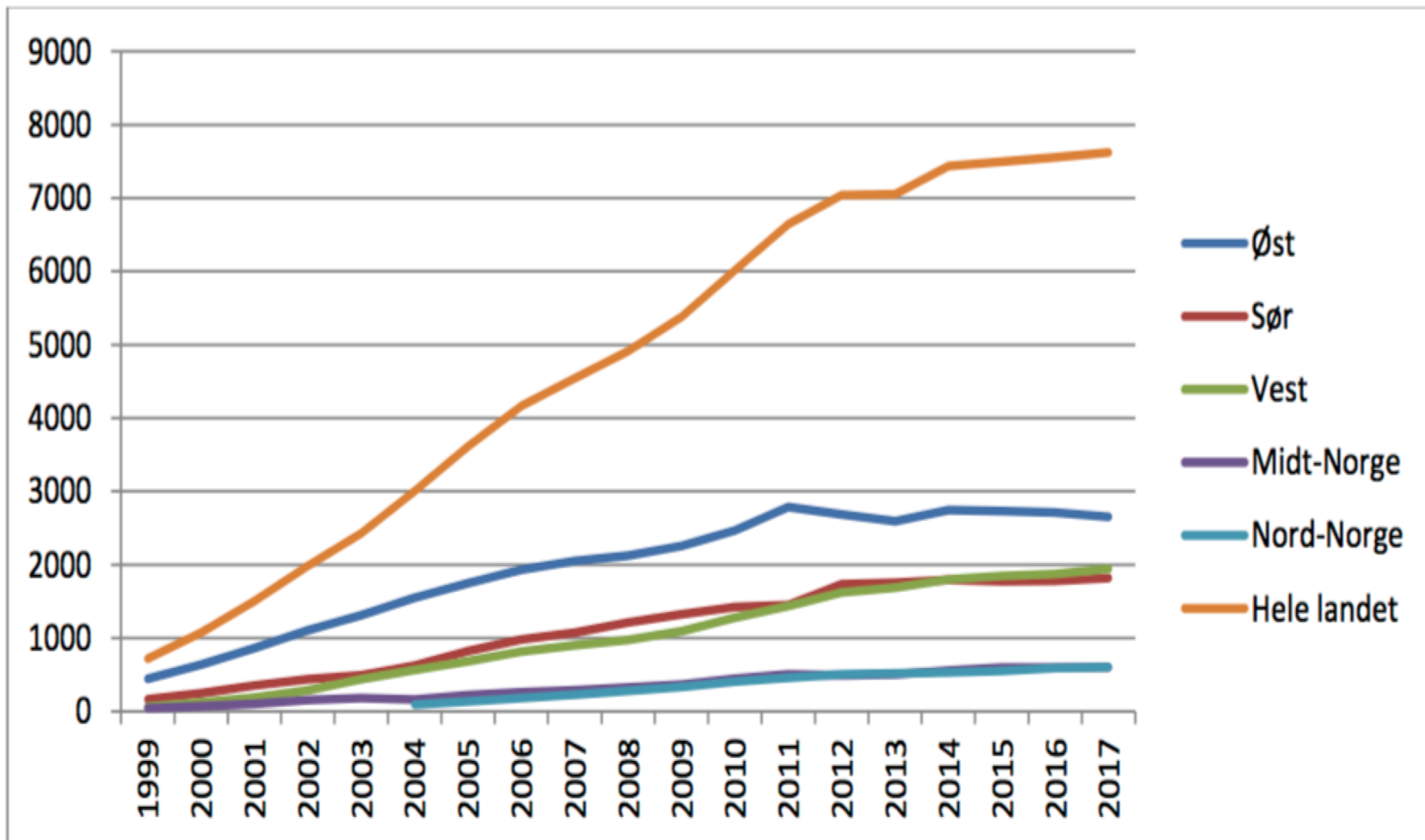
Camilla Huseby
Overlege og medisinsk faglig rådgiver
Spesialist i allmennmedisin
Spesialist i Rus- og avhengighetsmedisin
Seksjon ruspoliklinikker
Oslo universitetssykehus HF

LAR (Legemiddelassistert rehabilitering)

- 20 års jubileum i 2018
- Politisk bakgrunn for LAR: Problemer med HIV-infeksjoner og Aidsutvikling samt økende antall overdosedødsfall.
- 2010 LAR retningslinje (revideres nå)
- 2019: Pakkeforløp TSB
- 2020: Heroinassistert behandling

Figur 1. Antall i behandling i LAR i Norge pr 31.12 1998-2017

FHI: Dødsårsak 2006-2017. Narkotikautløste dødsfall. Prosent

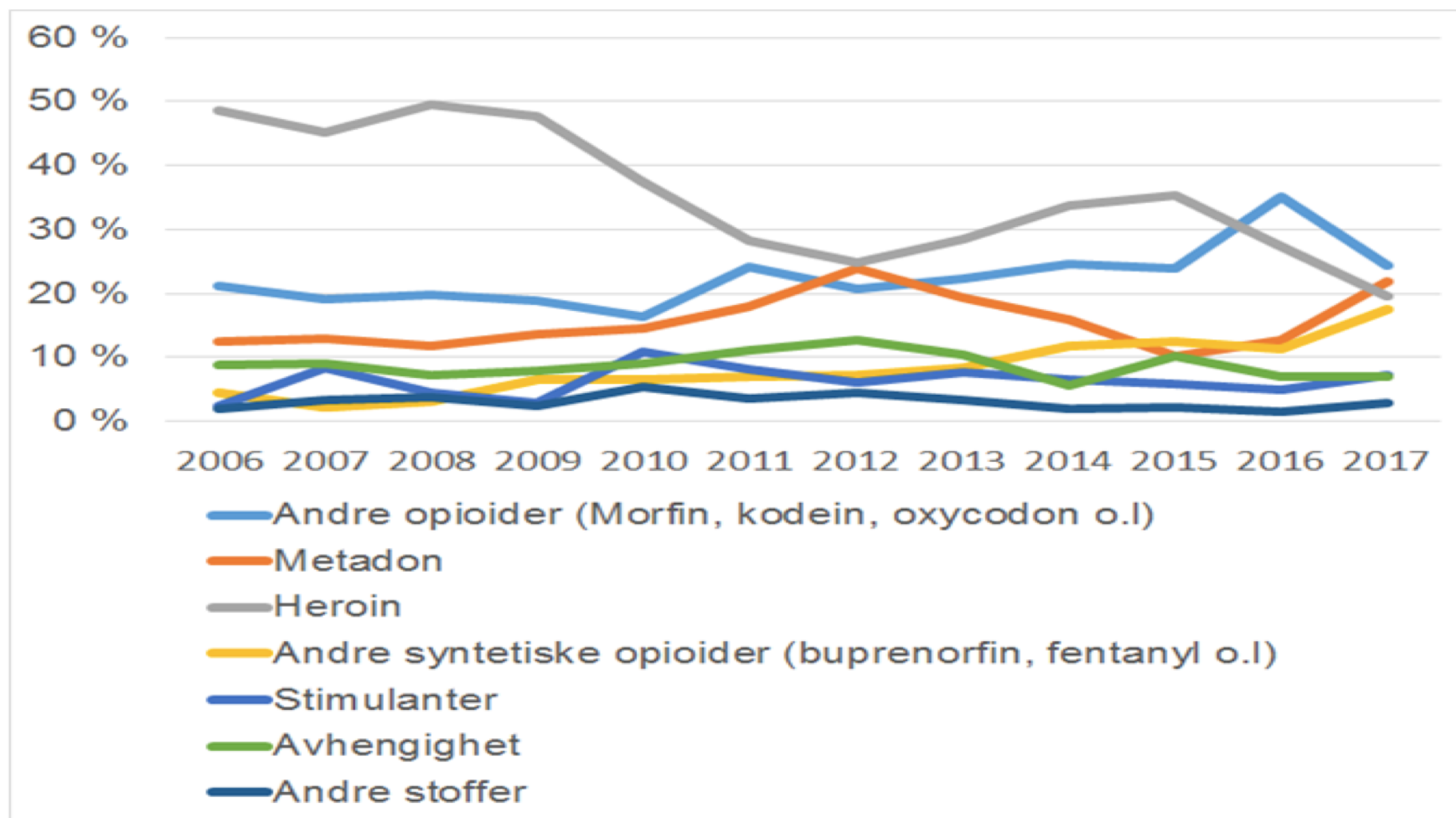

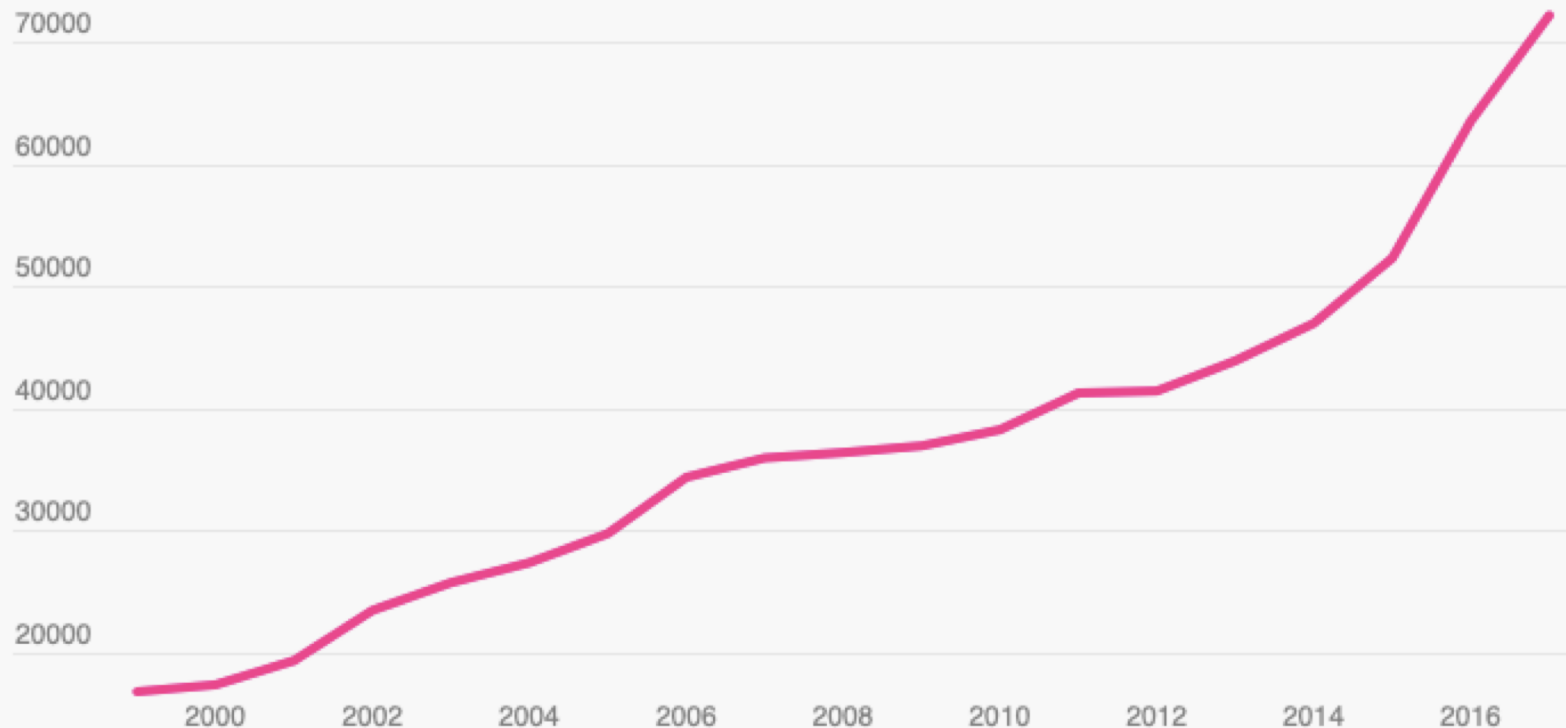
Diagram: FHI.

USA – opioidkrise !

- Purdue Pharma 1996: OxyContin
- Massiv markedsføring- kroniske smerter
- Misbruk – avhengighet - overdoser.
- Overdosetallene øker og levealder går ned.
- Problemer med NAS, HIV og hepatitt C.

Overdosedødsfall i USA

Antall dødsfall fra alle typer narkotika. Kokain og methamphetamin står for omtrent 25 000 av 72 000 dødsfall i 2017, resten er som følge av syntetiske og naturlige opioider, inkludert fentanyl, heroin og medikamenter.

Tall for 2017 er foreløpige anslag.

Kilde: Centers for Disease Control and Prevention

Aftenposten

Kjernetall fra National Institute of drug abuse

- Roughly 21 to 29 percent of patients prescribed opioids for chronic pain misuse them.
- Between 8 and 12 percent develop an opioid use disorder.
- An estimated 4 to 6 percent who misuse prescription opioids transition to [heroin](#).
- About 80 percent of people who use heroin first misused prescription opioids.
- Opioid overdoses increased 30 percent from July 2016 through September 2017 in 52 areas in 45 states
- The Midwestern region saw opioid overdoses increase 70 percent from July 2016 through September 2017
- Opioid overdoses in large cities increase by 54 percent in 16 states.

USA

- Myndighetene prøvde etterhvert å stanse epidemien.
- Forskriving av de avhengighetsdannende legemidlene ble strammet inn.
- De farmasøytiske selskapene som hadde underkommunisert risikoen for avhengighet ble stilt til ansvar.
- Mange smertepasienter over i illegalt misbruk.

Forestående ”opioidkrise” i Norge?

- 30 % av befolkningen i Norge rapporterer langvarige smerter som ikke skyldes kreft.
- Liberalisering i foreskrivning av opioider på blå resept fra 1.oktober 2016.
- Økt reseptuttak av opioider 2017 og 2018.
- Samtidig foreskrivning av benzodiazepiner.
- Lekkasje til det illegale markedet?

Markedsverdi av vanedannende medisiner

Øvrige stoffer og medikamenter

	Pris (kr)	Prisvariasjon (kr)	Tilgjengelighet
Dolcontin 100 mg	100	70-100	Middels
Dolcontin 200 mg	200	130-200	
Lyrica	200		
2C-B/E	-		Lav
DMT	-		
LSD 1 bit	100	100-300	
OxyContin 30 mg	100		
OxyNorm	-		
Paralgin Forte	10		
Ritalin	25		
Neurontin	-		

[https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13235892/Innhold/Helse og omsorg/Rusomsorg/Fag og kompetanse - Rusomsorg/Gatesmart i kjøp og salg – en kartlegging av narkotika og medikamenter i omløp i åpne rusm](https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13235892/Innhold/Helse%20og%20omsorg/Rusomsorg/Fag%20og%20kompetanse%20-%20Rusomsorg/Gatesmart%20i%20kj%C3%B8p%20og%20salg%20%E2%80%93%20en%20kartlegging%20av%20narkotika%20og%20medikamenter%20i%20oml%C3%B8p%20i%20%C3%A5pne%20rusm)

Markedsverdi fortsetter;

	Pris (kr)	Prisvariasjon (kr)
Subutex 2 mg	20	
Subutex 8 mg	100	80-150
Suboxone 8 mg	100	50-100

	Pris (kr)	Prisvariasjon (kr)
Metadon 100 mg	250	200-300
Metadon 60 mg	150	100-200
Metadon 120 mg		350-400

Markedsverdi fortsetter;

	Pris (kr)	Prisvariasjon (kr)	Tilgjengelighet
Rivotril 0,5 mg	15	15-20	
Rivotril 2 mg	20	15-25	
Rivotril glass (100 tbl x 2 mg)	700	400-800	Lett
Sobril 25 mg	20	-	
Xanax 1 mg	20	-	
Xanax pakke (10 tbl x 1 mg)	200	150-200	
Diazepam div. tbl	-	20-25	
Xanax 2 mg	-	20-50	
Mogadon & Apodorm	20	-	Middels
Xanor 2 mg	50	30-50	
Rohypnol 1 mg	70	40-80	Lav

Pågående nasjonal samarbeid

- Agenda: Forebygge opioidkrise i Norge
- Deltakere: Smerteklinikkene, TSB, Helsedirektoratet, SERAF, Helse- og omsorgsdepartementet med flere...

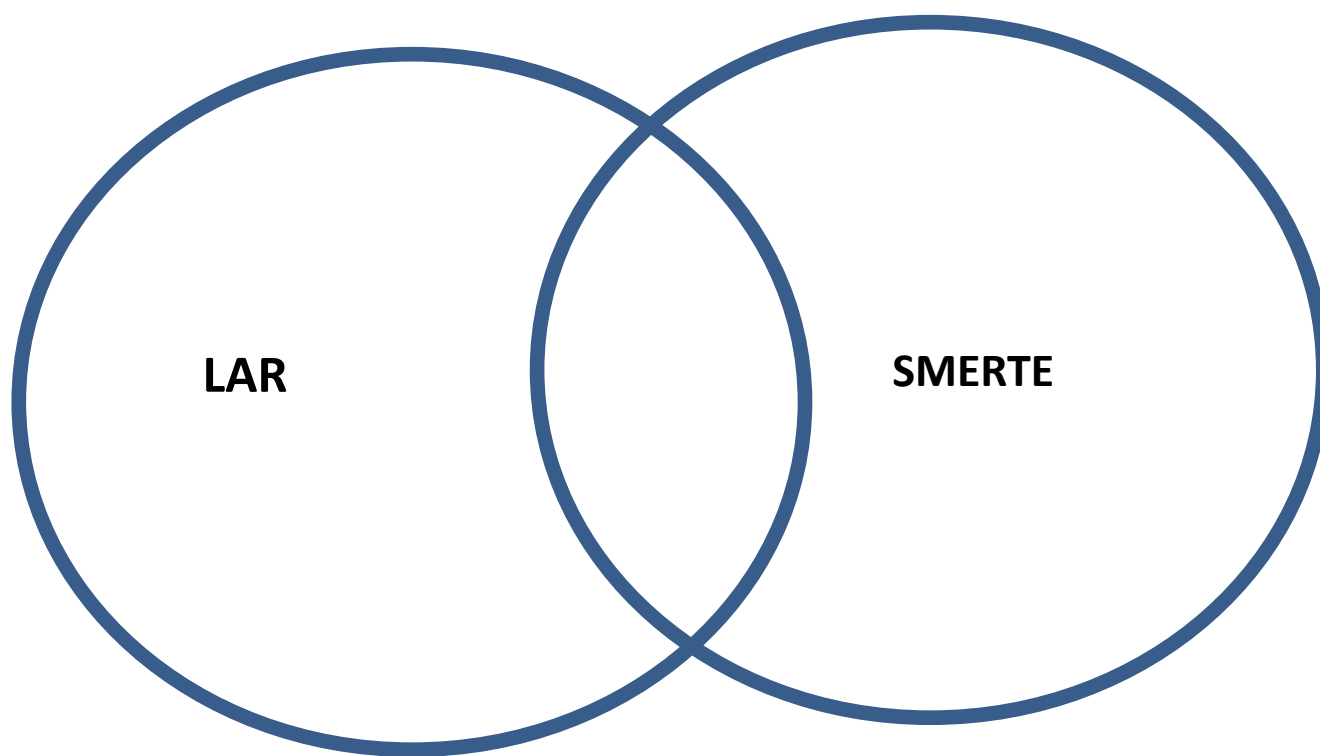

Resultater så langt..

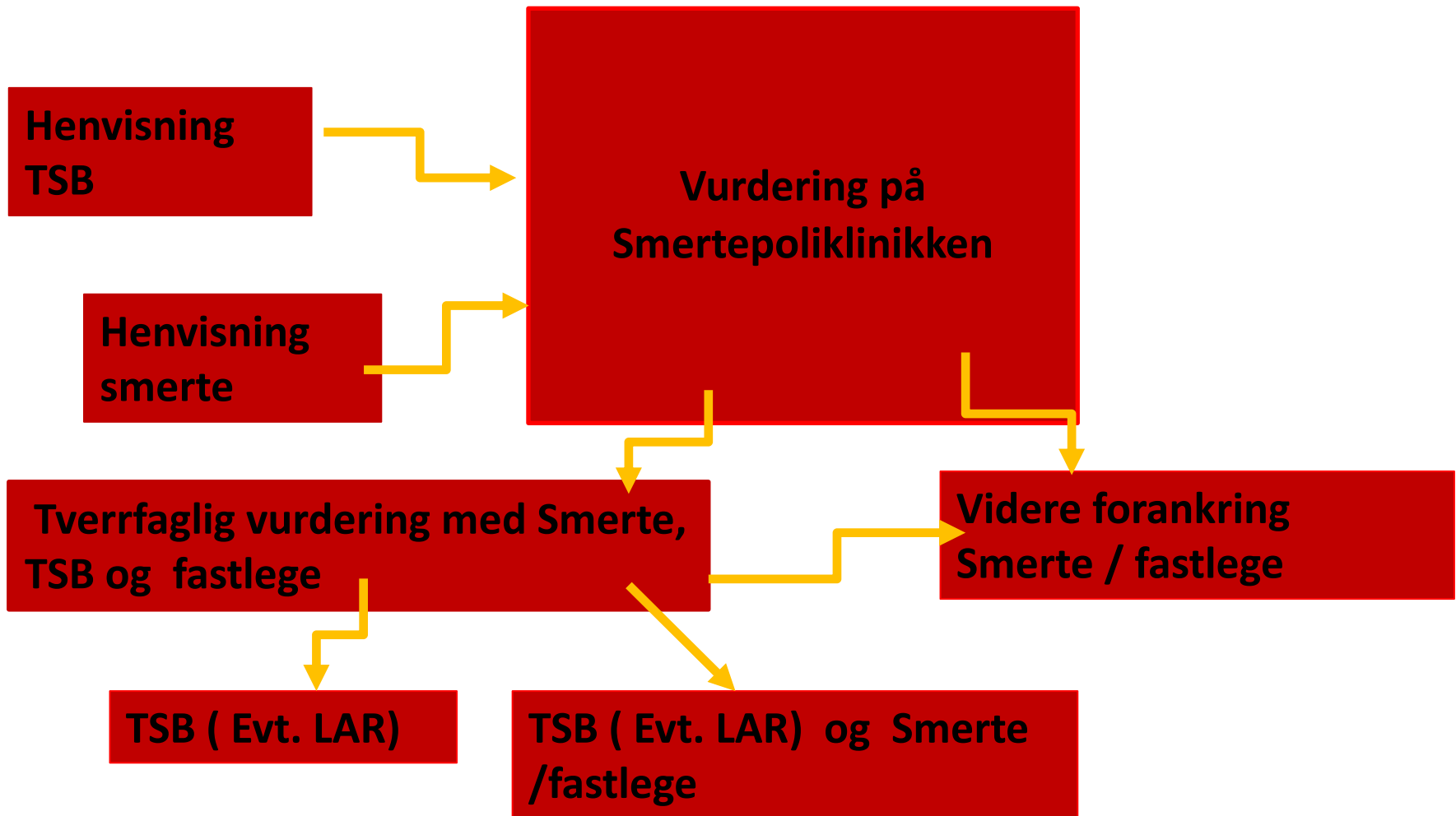
- Smertepasientene forankres videre ved Smerteklinikkene.
- Styrke samarbeid mellom TSB og Smerteklinikkene.
- TSB bistå inn ved behov- særlig ved nedtrapping i TSB døgn eller indikasjon for LAR.
- Følge med på overdosetall og reseptregister mm. Fortløpende vurdere behov for tiltak.

SmerteLAR?

Flytskjema "smertelar"

Referanser

- 2009: Legeforeningen: Retningslinjer for smertebehandling
- IS 2043: Prioriteringsveilederer for Tverrfaglig spesialisert behandling (TSB)
- Prop. 15 s Opptrappingsplan for rusfeltet
- [LAR forskrift](#)
- [FHI: Narkotikautløste dødsfall](#)
- [Spesialisthelsetjenesteloven](#)
- Jørg Mørland og Helge Waal: Rus og avhengighet 2016
- Jeløya avtalen: blågrønn regjeringsplattform
- [Pasient- og brukerrettighetsloven](#)
- St.prp 1 2004-05 og Rundskriv I-8/2204: Rusreformen- pasientrettigheter og endring i spesialisthelsetjenesteloven
- Forskrift om narkotikaprogram med domstolskontroll
- <https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/behandling-og-rehabilitering-av-rusmiddelproblemer-og-avhengighet>

Referanser fort.

[SERAF: Statusrapport 2017](#)

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/opioider>

<https://www.dagensmedisin.no/artikler/2018/09/26/-for-slepphendte-med-a-forskrive-opioider/>

[Tidsskriftet 2010: Behandling av akutte smerter i LAR](#)

[FHI: Rusmiddelstatestikk](#)

[Velferdsetaten: Gatesmart i kjøp og salg – en kartlegging av narkotika og medikamenter i omløp i åpne rusmiljøet](#)

[Pakkeforløp TSB](#)

[LAR retningslinjen](#)

<https://tidsskriftet.no/2012/11/originalartikkel/analgetika-med-refusjon-ved-kroniske-smerter>

<https://www.fhi.no/ml/rusmidler-og-avhengighet/narkotikabruk-pa-gateplan-i-syv-norske-byer-2017/>

<https://www.drugabuse.gov/about-nida/legislative-activities/testimony-to-congress/2016/americas-addiction-to-opioids-heroin-prescription-drug-abuse>

